

До УНСС
Катедра „Финанси”

РЕЦЕНЗИЯ

От рецензент (име, академична длъжност и научна степен):

Проф. д-р Андрей Захариев от СА „Д. А. Ценов“

Научна специалност на рецензента:

„Финанси, парично обращение, кредит и застраховка” (Финанси)

Регистрация на рецензента в НАЦИД по реда на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ (Регистър на академичния състав и защитените дисертационни трудове в НАЦИД): от 01.12.2018 г.

Рецензиран автор на докторат:

Докторант Мехмед Лятиф Расим

Наименование на дисертационния труд:

„Ролята на преките чуждестранни инвестиции за ускоряване на икономическото развитие на България”

Звено, където докторанта е зачислен:

Катедра „Финанси” при УНСС – София

Научна специалност на докторанта и форма на обучение:

Докторантура на самостоятелна подготовка, финансирано от обучаемия по докторска програма „Финанси, парично обращение, кредит и застраховка“, Професионално направление 3.8 Икономика към катедра „Финанси“ на УНСС

Научен ръководител на докторанта:

Доц. д-р Пламен Орешарски, катедра „Финанси” към Финансово-счетоводен факултет на УНСС

Основание за написване на рецензията:

Решение от заседание на Научно жури, съгласно Протокол №77/15.11.2023 и Заповед №3062/10.11.2023 г. на доц. д-р ик.н. Михаил Мусов, зам.-ректор по Научноизследователска дейност и международно сътрудничество на УНСС за състав на научно жури.

Нормативна уредба:

Настоящото становище е разработено в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България – ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ - ППЗРАСРБ и Правилника за учебната дейност в УНСС – част трета „Доктор“.

1. Информация за дисертанта

Докт. Расим е роден на 20.10.1994 год. В периода 2020-2023 е докторант в УНСС. Образованието си придобива както следва: Магистърска програма „Митнически и данъчен контрол“, СУ „Св. Климент Охридски“ (2022-2023), Магистърска програма „Икономика и право“, СУ „Св. Климент Охридски“ (2020-2021), Магистърска програма „Европейско управление и икономическа дипломация“, НБУ (2020-2021), Магистърска програма “Бизнес администрация”/ НБУ, 2018-2019 г. Магистърска степен „Икономика“/ Виенски икономически университет, 2017-2020 Бакалавърска степен „Бизнес администрация“ / Университет Бохум, 2014-2017, ЕГ „Христо Ботев“– немски и английски езици. Понастоящем е изпълнителен директор в „MRS Consulting” и сътрудник европейски проекти в „Европроекти“ ЕООД. Има трудов и практически опит на различни позиции в: HCL София,

Sitel София, Европейски парламент, НС на Република България, Община Кърджали, Министерство на външните работи, Германо-българска индустриално-търговска камера. Владее Английски (B2), Немски (C2), Турски (майчин) и Руски езици (A2). Научен ръководител е доц. д-р Пламен Орешарски.

2. Общо представяне на дисертационния труд

Настоящата рецензия е изготвена съобразно примерна структура на рецензия за придобиване на ОНС „Доктор“. Тя съответства на нормативните изисквания на Закона за развитието на академичния състав в РБългария, Правилника за прилагане на закона за развитието на академичния състав в РБългария и приложимата в УНСС вътрешна регулаторна уредба.

Рецензията е дисертационен труд на тема „Ролята на преките чуждестранни инвестиции за ускоряване на икономическото развитие на България“ е с обем от 220 стр., които включват съдържание, увод, четири глави, заключение, използвана литература и приложение. Библиографският списък включва общо 176 заглавия, от които 119 на български език и 58 на английски език. В текста са включени 28 таблици, 13 фигури и 14 графики. Към дисертационния труд има приложения с обем от 15 стр.

В структурно отношение, дисертационният труд следва класическата структура на увод, четири глави и заключение, които са разработени, с цел изпълнение на поставените задачи.

Във въведението е обоснована актуалността на изследвания проблем, обоснована е неговата дисертационна основа. **Обект на изследване** в дисертационния труд са ПЧИ в България. **Предмет на изследване** в труда е ролята и ефектите на ПЧИ за икономическото развитие на България.

Основната теза на изследването е „допускането, че не всички ПЧИ допринасят за социално-икономическото развитие на България в периода 2008-2021 г., в частност, до адекватен ръст на БВП“.

Докт. Расим поставя за **цел** на дисертационния труд „... да се анализира ролята на ПЧИ за икономическото развитие на България“.

В дисертационния труд е поставено решаването на следните задачи:

- Да се разгледат теоретичните аспекти, свързани с проблематиката.
- Да се изготви инструментариум за провеждане на изследването и да се подберат показатели за изследване обема и тенденцията на ПЧИ за времеви период от 2008 до 2021 г.
- Да се измери ефекта от ПЧИ върху икономическото развитие на страната, на база изготвения инструментариум и използваните първични и вторични данни.
- Да се изведе ролята на ПЧИ за икономическото развитие на страната.
- Да се сравни ролята на ПЧИ върху икономическото развитие на страни от ЕС.

Представената за рецензиране дисертация изследва проблемите на ролята на ПЧИ върху икономическото развитие на България. В четирите глави последователно се изследва поставения проблем от теоретична и практико-приложна страна.

В мотивите, свързани с търсенето на нови пазари от страна на чуждестранните преки инвеститори докт. Расим коректно извежда: „Получаване на достъп до нови възможности, свързани с по-ниски разходи за производство и достигане до клиенти; Следване на основни клиенти – по-близкия достъп до клиентите подобрява обслужването им и не позволява чуждестранни клиенти да ги обслужват. Конкуриране с основни конкуренти от чуждестранните пазари – мултинационалните компании могат да изберат да навлязат на чуждестранен пазар, за да се конкурират с местни фирми на техния вътрешен пазар. Основната стратегия при посочения мотив за навлизане на пазара е свързана с принуждаване

на основните конкуренти да изразходват повече ресурси, за да запазят пазарния си дял и да подобрят качеството на предлаганите продукти.“. Неговото виждане, че оценяването на преките ефекти от чуждестранните инвестиции се осъществява чрез анализиране нивата на трудова заетост, увеличаване на данъците, наемане на нови технологии, използване на материали и ресурси от местни производители макар и аксиоматично, води до подкрепа за мнението, че нарастването на посочените преки ефекти от ПЧИ е предпоставка за повишаване икономическото развитие на страната (първа глава).

Апробираната от докт. Мехмед Расим методология за изследване ролята на ПЧИ за икономическото развитие на България включва анализиране на Обема и динамиката на ПЧИ – на база измерване на обем на привлечените ПЧИ, среден темп на нарастване, размер на ПЧИ по държави и относителен дял на ПЧИ в БВП; Влиянието на ПЧИ върху икономическото развитие на отделните региони в страната; Влиянието на ПЧИ върху доходното неравенство; Влиянието на ПЧИ върху инвестиционния климат, с основен фокус влиянието върху вътрешните инвестиции; Анализ на ПЧИ в научно-изследователската и развойната дейност; Влиянието на ПЧИ върху размера на БВП; Сравнение на получените данни със страни от ЕС.

Проведеното иконометрично изследване (втора глава) преминава през няколко етапа: Първо, избират се променливите, които ще бъдат използвани в иконометричния модел за оценяване на ефекти от икономическия растеж върху натрупания размер на ПЧИ в България за разглеждания период; Второ, извършване на проверка за стационарност, или за наличие на единичен корен на изследваните времеви редове. Даден динамичен ред се определя като стационарен, когато не съдържа тенденция на развитие; Трето, след като са установени статистическите характеристики на динамичните редове, се прави проверка за наличие на коинтеграция между избраните редове чрез прилагане на теста за коинтеграция на Johansen. Четвърто, за целите на оценяването на ефекти от икономическия растеж, брутната добавена стойност, потока от ПЧИ, заетостта и безработицата и нивата на лихвените проценти по кредитите за нефинансови предприятия върху натрупания размер на ПЧИ в България се конструират различни иконометрични модели чрез прилагането на векторни модели с корекция на грешката; Пето, за да се гарантира, че избраният модел дават достоверни резултати, се прилагат няколко основни теста спрямо остатъците на модела; Шесто, интерпретират се крайните резултати въз основа на анализиране на коефициента пред всяка променлива, посредством емпиричната характеристика на t-теста.

Анализът на автора върху размера на ПЧИ в България и инвестиционната привлекателност на региони и отрасли се разглежда в три основни периода: Следкризисен период обхващащ 2008-2012 г.; Период на възстановяване на икономиката – 2013-2016 г. Период 2017-2021 г., след приемане на различни политики за насърчаване на чуждестранните инвестиции.

Представените резултати от иконометричното изследване установяват количествените ефекти върху икономическия растеж от акумулирания размер на ПЧИ в икономиката на България. Резултатите от модела показват, че размерът на ПЧИ е в права връзка с БВП. При равни други условия, от теоретична гледна точка, увеличаването на БВП води до ръст на размера на ПЧИ и обратно – при спад на БВП и натрупаните ПЧИ в икономиката ще намаляват. Според резултатите промяна на БВП с 1 млрд. лв., при равни други условия, с лаг от едно тримесечие би довела до промяна в натрупания размер на ПЧИ с 916,5 млн. лв. към настоящия период (трета глава). За автора изводът кореспондира с теорията на неокласическия растеж, според която производството и изобщо – растежът на производството в икономиката, се увеличава от натрупването на реален капитал. Съответно, са подкрепя виждането, че продукцията ще нараства чрез притока на ПЧИ, стига това да доведе до изграждането на нови производствени мощности.

Иконометричното изследване (трета глава) за установяване и оценка на ефекти от

икономическия растеж върху натрупания размер на ПЧИ в българската икономика показва наличието на права връзка както в краткосрочен, така и в дългосрочен план. Описано е поширокото влияние на състоянието на икономиката чрез прираста на БВП, изменението на брутната добавена стойност, бруто образуването на основен капитал, потока от ПЧИ, състоянието на пазара на труда и нивата на лихвените проценти .

В четвърта глава изведените предложения за постигане на гъвкавост в използваните стимули за привличане на ПЧИ позволяват индивидуален отговор на специфичните потребности на инвеститорите, както и подкрепа за практическото реализиране на дейността им в страната. Липсата на яснота по отношение на насърчителните мерки е фактор за ограничаване на ПЧИ в страната. В момента на база действащото законодателство, видът и размерът на насърчителните мерки, се определя след получаване на документите за кандидатстване от страна на инвеститорите, което показва липса на яснота, което затруднява привличането на ПЧИ.

В заключението са обобщени изводите от направеното изследване. Изведени са предложения за възможни решения на проблемите, пред които се изправя страната с оглед отчитаната динамика в обема на ПЧИ. С аргументи и научна методология се достига до решения на поставените задачи.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Поставените в дисертацията задачи могат да се оценят за коректно изпълнени. Изведените в края на всяка част и в заключението резултати могат да се определят като логични и научно аргументирани. Те потвърждават наличието на мотивирано насочван от научния си ръководител докторант, който прилага издържана и автентична методология с висока степен на иконометрична аналитичност, водеща до научни изводи и приноси.

4. Оценка на формулираните приноси и постигнати теоретични, теоретико-приложни и емпирични резултати

Заявените в автореферата приноси се оценяват като оригинални и научно издържани, както следва:

Първо, в теоретичен контекст: Систематизирани са основните теории, свързани с ПЧИ; Установени са преките и косвените ефекти от ПЧИ върху икономиката на приемащите ги държави; Установени са основните затруднения в политиката на страната за привличане на ПЧИ и за използване на предвидените стимули и мерки от инвеститорите.

Второ, в практико-приложен аспект: Разработен е комплексен модел за оценка на разнопосочното влияние на ПЧИ върху икономиката с макроикономически, регионални, научно-приложни; Изведени са бизнес мотивите за осъществяване на ПЧИ; Представени са негативните ефекти от ПЧИ върху икономиката и е разклатено тяхното едностранно „митично“ въздействие върху просперитета обществото и икономическия растеж; Систематизирани са теориите и основните обстоятелства, свързани с привличането на ПЧИ в България. Изведен е модел за увеличаване на ПЧИ в страната, насочен към облекчаване на процедурата за сертифициране, промяна в инвестиционните стимули и използване на инвестиционен маркетинг.

Извод: Авторът използва професионален научен подход за изследователските си хипотези. Той прилага класическа схема за структуриране на дисертацията, подкрепена с съвременна методология и актуална емпирика. Категорично са спазени правилата на научната етика, като е подписан и съответен документ за оригиналност. Отчита се широка информираност за достиженията на научната мисъл в изследваната област. Използваните изследователски методи са на високо научно ниво. Оценката на установените научни приноси е положителна. Чрез тях докт. Мехмед Расим демонстрира качества и умения да

систематизира, изследва, моделира, проблематизира и доказва. Професионалната подкрепа от научния ръководител доц. д-р Пламен Орешарски е видима на всеки етап от изследването.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

В подкрепа на дисертацията са представени седем публикации, вкл. изнесени на авторитетни научни форуми. Считам, че те отразяват коректно научния потенциал на автора и подкрепят популяризирането сред научната и професионална общност на основните приноси и постижения в работата на докт. Мехмед Расим.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът отговаря на изискванията за систематизирано изложение на основните достижения в дисертационния труд. Чрез него, в рамките на 47 страници, докт. Мехмед Расим синтезира позитивните достижения на дисертационното изследване, осъществено с подкрепата на колектива на катедра „Финанси“ при УНСС.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Въпрос за уточняване в рамките на публичната защита:

С оглед важноста на ПЧИ върху икономическия растеж с кои методи може най-надеждно да се прогнозира техния обем за целите на изготвяне на средносрочната бюджетна прогноза?

8. Заключение

Налице е **успешна докторантура** довела до **дисертабилно изследване с висока иконометрична сложност, публикации и научни изяви**. Подкрепата от научния ръководител е видима и позитивна във всички разрези и насоки.

Върху основата на всичко гореизложено, изразявам позитивно заключение – „ЗА“ присъждането на ОНС „доктор“ по икономика на докт. Мехмед Расим от катедра „Финанси“ на УНСС.

03.12.2023 г.
Свищов

.....
/Проф. д-р Андрей Захариев/

To UNWE
Department of Finance

REVIEW

From reviewer (name, academic title and degree):

Prof. Dr. Andrey Zahariev from "D. A. Tsenov" Academy of Economics

Scientific specialty of the reviewer:

"Finance, money circulation, credit and insurance" (Finance)

Registration of the reviewer in NACID according to the procedure of ZRASRB and PPZRASRB (Register of academic staff and protected dissertation works in NACID):

From 01.12.2018.

Peer-reviewed PhD author:

Doctoral student Mehmed Lyatif Rasim

Title of the dissertation:

"The role of foreign direct investment in accelerating Bulgaria's economic development"

Unit where the doctoral student is enrolled:

Department of "Finance" at UNWE - Sofia

Scientific specialty of the doctoral student and form of study:

Doctorate of self-study, financed by the student in the doctoral program "Finance, monetary circulation, credit and insurance", Professional direction 3.8 Economics at the Department of Finance of the UNWE

Scientific supervisor of the doctoral student:

Assoc. Dr. Plamen Oresharski, Department of Finance at the Faculty of Finance and Accounting of the UNWE

Reason for writing the review:

Decision of a meeting of the Scientific Jury according to Protocol No. 77/15.11.2023 and Order No. 3062/10.11.2023 of Associate Professor Dr. Mihail Musov, Vice-Rector for Scientific Research and International Cooperation of the UNWE for the composition of the Scientific Jury.

Regulations:

This opinion has been developed in accordance with the requirements of the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria - ZRASRB, the Rules for Implementation of ZRASRB - PPZRASRB and the Rules for Academic Activity at UNWE - Part Three "Doctor".

1. Information about the author of the dissertation

PhD Student Mehmed Rasim was born on 20.10.1994. In the period 2020-2023 he is a doctoral student at UNWE. He acquired his education as follows: Master's program "Customs and Tax Control", SU "St. Kliment Ohridski" (2022-2023), Master's Program "Economics and Law", SU "St. Kliment Ohridski" (2020-2021), Master's program "European Governance and Economic Diplomacy", NBU (2020-2021), Master's program "Business Administration"/ NBU, 2018-2019

Master's degree "Economics"/ Vienna University of Economics, 2017-2020 Bachelor's degree "Business Administration" / University of Bochum, 2014-2017, EG "Hristo Botev" - German and English languages. He is currently an executive director at "MRS Consulting" and an associate of European projects at "Europrojects" EOOD. He has work and practical experience in various positions in: HCL Sofia, Sitel Sofia, European Parliament, National Assembly of the Republic of Bulgaria, Kardzhali Municipality, Ministry of Foreign Affairs, German-Bulgarian Chamber of Industry and Commerce. Fluent in English (B2), German (C2), Turkish (native) and Russian (A2). Academic supervisor is Prof. Dr. Plamen Oresharski.

2. General presentation of the dissertation

This review has been prepared according to the sample structure of a review for the acquisition of the degree "Doctor". It corresponds to the normative requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Regulations for the Implementation of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the internal regulations applicable in the UNWE.

The peer-reviewed dissertation on the topic "The role of foreign direct investment in accelerating the economic development of Bulgaria" has a volume of 220 pages, which include a table of contents, an introduction, four chapters, a conclusion, references and an appendix. The bibliographic list includes a total of 176 titles, of which 119 are in Bulgarian and 58 in English. The text includes 28 tables, 13 figures and 14 graphs. There are 15 pages of appendices to the dissertation work.

In terms of structure, the dissertation follows the classic structure of an introduction, four chapters and a conclusion, which have been developed in order to fulfill the set tasks.

In the introduction, the actuality of the researched problem is justified, its dissertationable basis is justified. Problematic area of the research in the dissertation FDI in Bulgaria. The subject of research in the work is the role and effects of FDI for the economic development of Bulgaria.

The main thesis of the research is "the assumption that not all FDI contributes to the socio-economic development of Bulgaria in the period 2008-2021, in particular, to adequate GDP growth".

PhD Student Rasim sets the goal of the dissertation "... to analyze the role of FDI in the economic development of Bulgaria".

In the dissertation, the solution of the following tasks is set:

- To examine the theoretical aspects related to the problem.
- To prepare a toolkit for conducting the research and to select indicators for researching the volume and trend of FDI for the time period from 2008 to 2021.
- To measure the effect of FDI on the economic development of the country, based on the prepared toolkit and the used primary and secondary data.
- To highlight the role of FDI in the economic development of the country.
- To compare the role of FDI on the economic development of EU countries.

The dissertation submitted for review examines the problems of the role of FDI on the economic development of Bulgaria. In the four chapters, the posed problem is successively investigated from the theoretical and practical-applied side.

In the reasons related to the search for new markets by foreign direct investors, Dr. Rasim correctly points out: "Getting access to new opportunities related to lower costs of production and reaching customers; Follow up on core customers - closer access to customers improves customer service and prevents foreign customers from servicing them. Competing with major competitors from foreign markets – multinational companies may choose to enter a foreign market to compete with local firms in their domestic market. The main strategy in the stated motive for entering the

market is related to forcing the main competitors to spend more resources in order to maintain their market share and improve the quality of the products offered. His view that the assessment of the direct effects of foreign investment is carried out by analyzing the levels of employment, tax increases, hiring of new technologies, use of materials and resources from local producers, although axiomatic, leads to support for the view that the growth of the stated direct effects of FDI is a prerequisite for increasing the economic development of the country (first chapter).

Approved by Dr. Mehmed Rasim's methodology for researching the role of FDI in the economic development of Bulgaria includes analyzing the volume and dynamics of FDI - based on measuring the volume of attracted FDI, the average growth rate, the size of FDI by country and the relative share of FDI in GDP; The impact of FDI on the economic development of individual regions in the country; The impact of FDI on income inequality; The impact of FDI on the investment climate, with a main focus on the impact on domestic investment; Analysis of FDI in research and development; The influence of FDI on the size of GDP; Comparison of the obtained data with EU countries.

The conducted econometric research (second chapter) goes through several stages: First, the variables that will be used in the econometric model to assess the effects of economic growth on the accumulated amount of FDI in Bulgaria for the considered period are selected; Second, performing a test for stationarity, or for the presence of a single root of the studied time series. A given dynamic series is defined as stationary when it does not contain a development trend; Third, after the statistical characteristics of the dynamic series have been established, a check is made for the presence of cointegration between the selected series by applying the Johansen cointegration test. Fourth, for the purposes of assessing the effects of economic growth, gross added value, the flow of FDI, employment and unemployment and the levels of interest rates on loans for non-financial enterprises on the accumulated amount of FDI in Bulgaria, various econometric models are constructed by applying vector models with error correction; Fifth, to ensure that the selected model produces reliable results, several basic tests are applied to the model residuals; Sixth, the final results are interpreted based on analyzing the coefficient in front of each variable, using the empirical characteristic of the t-test.

The author's analysis of the amount of FDI in Bulgaria and the investment attractiveness of regions and industries is considered in three main periods: Post-crisis period covering 2008-2012; Period of economic recovery - 2013-2016 Period 2017-2021, after the adoption of various policies to promote foreign investment.

The presented results of the econometric study establish the quantitative effects on economic growth of the accumulated amount of FDI in the Bulgarian economy. The results of the model show that the amount of FDI is directly related to GDP. Other things being equal, from a theoretical point of view, an increase in GDP leads to an increase in the amount of FDI, and vice versa - with a fall in GDP, the accumulated FDI in the economy will decrease. According to the results, a change in GDP by BGN 1 billion, other things being equal, with a lag of one quarter would lead to a change in the accumulated amount of FDI by BGN 916.5 million as of the current period (third chapter). For the author, the conclusion corresponds to the theory of neoclassical growth, according to which production, and in general - the growth of production in the economy, is increased by the accumulation of real capital. Accordingly, they support the view that output will increase through FDI inflows as long as this leads to the construction of new production facilities.

The econometric study (third chapter) to establish and assess the effects of economic growth on the accumulated amount of FDI in the Bulgarian economy shows the presence of a direct relationship both in the short and long term. The broader impact of the state of the economy through GDP growth, changes in gross value added, gross fixed capital formation, FDI flows, the state of the labor market and interest rate levels is described.

In the fourth chapter, the suggestions for achieving flexibility in the incentives used to attract FDI allow an individual response to the specific needs of investors, as well as support for the

practical implementation of their activities in the country. The lack of clarity regarding incentive measures is a limiting factor for FDI in the country. Currently, based on the current legislation, the type and amount of incentive measures is determined after receiving the application documents from the investors, which shows a lack of clarity, which makes it difficult to attract FDI.

The conclusions of the research are summarized in the conclusion. Proposals for possible solutions to the problems faced by the country in view of the reported dynamics in the volume of FDI are presented. With arguments and scientific methodology, solutions to the tasks are reached.

3. Evaluation of the obtained scientific and scientific-applied results

The tasks set in the dissertation can be assessed as correctly completed. The results presented at the end of each part and in the conclusion can be defined as logical and scientifically argued. They confirm the presence of a motivated doctoral student guided by his scientific supervisor, who applies a sustained and authentic methodology with a high degree of econometric analysis, leading to scientific conclusions and contributions.

4. Evaluation of the formulated contributions and achieved theoretical, theoretical-applied and empirical results

The contributions requested in the abstract are evaluated as original and scientifically sound, as follows:

First, in a theoretical context: The main theories related to FDI are systematized; The direct and indirect effects of FDI on the economy of the host countries have been established; The main difficulties in the country's policy for attracting FDI and for using the provided incentives and measures by investors have been identified.

Second, in a practical-applied aspect: A complex model has been developed to assess the multidirectional influence of FDI on the economy with macroeconomic, regional, scientific-applied; The business motives for implementing FDI are presented; The negative effects of FDI on the economy are presented and their one-sided "mythical" impact on prosperity, society and economic growth is shaken; The theories and the main circumstances related to the attraction of FDI in Bulgaria are systematized. A model for increasing FDI in the country, aimed at easing the certification procedure, changing investment incentives and using investment marketing, has been developed.

Conclusion: The author uses a professional scientific approach for his research hypotheses. It applies a classic thesis structuring scheme supported by modern methodology and up-to-date empirical evidence. The rules of scientific ethics have been strictly followed, and a corresponding originality document has been signed. Wide awareness of the achievements of scientific thought in the researched area is considered. The research methods used are at a high scientific level. The assessment of established scientific contributions is positive. Through them Dr. Mehmed Rasim demonstrated qualities and skills to systematize, research, model, problematize and prove. The professional support of the scientific supervisor Assoc. Prof. Dr. Plamen Oresharski is visible at every stage of the research.

5. Evaluation of the dissertation publications

Seven publications are presented in support of the dissertation, incl. presented at authoritative scientific forums. I believe that they correctly reflect the scientific potential of the author and support the popularization among the scientific and professional community of the main contributions and achievements in the work of PhD Student Mehmed Rasim.

6. Evaluation of the abstract

The abstract meets the requirements for a systematic presentation of the main achievements in the dissertation work. Through it, within 47 pages, PhD Student Mehmed Rasim synthesized the positive achievements of the dissertation research, carried out with the support of the staff of the Department of Finance at UNWE.

7. Critical remarks, recommendations and questions

Question for clarification in the framework of public protection:

Given the importance of FDI on economic growth, which methods can be used to most reliably forecast their volume for the purposes of preparing the medium-term budget forecast?

8. Conclusion

There is a successful doctoral period leading to dissertation thesis with high econometric complexity, publications and scientific appearances. The support from the research supervisor is visible and positive in all sections and directions.

Based on all the above, I express a positive conclusion - "FOR" the award of Educational and Scientific Degree "Doctor" in Economics to Mr. *Mehmed Rasim from Department of Finance at UNWE*.

03.12.2023
Svishtov

.....
/Prof. Dr. Andrey Zahariev/